

Luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmisteleavan hankkeen ohjausryhmä

Aika: Keskiviikko 18.4.2018 klo 14.00-16.00

Paikka: OKM, Meritullinkatu 10, Kalevala

Osallistujat: Jussi Laanikari	maa- ja metsätalousministeriö
Sini Wallenius	maa- ja metsätalousministeriö
Armi Liinamaa	valtiovarainministeriö
Taina Kojola	Lapin ELY-keskus, Y-vastuualue
Petri Knaapinen	Uudenmaan ELY-keskus, E-vastuualue
Minna Mättö	Kuntaliitto
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Mikaela Strömberg-Schalin	Svenska lantbruksproducenternas centralförbund
Teemu Simenius	Suomen metsästäjäliitto
Anne Ollila	Paliskuntain yhdistys
Pasi Kallio	Suomen luonnonsuojeluliitto
Bernt Nordman	Natur och Miljö
Teemu Lehtiniemi	Bird Life
Raija-Leena Ojanen	WWF Suomi
Vesa Kahilampi	maa- ja metsätalousministeriö
Heikki Korpelainen	ympäristöministeriö
Ari Niiranen, pj	ympäristöministeriö
Mikko Kuusinen	ympäristöministeriö
Hanne Lohilahti, siht.	ympäristöministeriö

1. Kokouksen avaus

Ari Niiranen avasi kokouksen. Ensimmäisestä kokouksesta poissaolleet ja tämän kokouksen alustajat esittäytyivät.

2. Asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja kertoi, että tämänkertaisen kokouksen tarkoituksena on viitoittaa lainsäädännön asettamia reunaehdoja, jotka tulee ottaa työssä huomioon.

Hyväksyttiin asialista.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4. EU:n luonto- ja lintudirektiivi

Heikki Korpelainen esitteli lajien suojelua lintu- ja luontodirektiivissä.

- Lintudirektiivin 5 artiklassa säädetään lintulajien yleisestä suojelujärjestelmästä. Artikla kieltää lähtökohtaisesti muun muassa lintujen tahallisen tappamisen tai pyydystämisen.
- Luontodirektiivin 12 artikla luontodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet lajiliitteessä IV (a) lueteltuja eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöön ottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella.

- Lintudirektiivin poikkeamisedellytyksistä säädetään 9 artikla 1) kohdassa ja luontodirektiivin poikkeamisedellytyksistä 16 artiklan 1 kohdassa. Poikkeuksen myöntäminen edellyttää em. artikloissa mainittujen perusteiden täyttymistä sekä hankkeen vaihtoehdottomuutta. Lisäksi luontodirektiivin poikkeamisedellytyksenä on, ettei poikkeus saa haitata suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella.
- Lintu- ja luontodirektiivien lajisuojelu sääntelyn kansallinen toimeenpano on toteutettu luonnonsuojelulain (1096/1996) 38 §, 39 §, 49.1 § ja 49.2 §:llä luonnonsuojelulain soveltamisalaan kuuluvien lajien osalta.
- Poikkeamisten raportointivelvollisuus komissiolle lintudirektiivistä vuosittain ja luontodirektiivistä kahden vuoden välein.
- Hallituksen esitysluonnoksessa metsästyslain 5 ja 41 §:n muuttamiseksi ehdotetaan, että naakka (*Corvus monedula*) lisättäisiin metsästyslain rauhoittamattomien lintujen luetteloon. Naakka kuuluu lintudirektiivin liitteen II/B lajeihin. Liitteen II/B lajien metsästys on sallittua vain niissä jäsenvaltioissa, joista on siinä maininta. Muiden lajien siirtäminen metsästyslain puolelle olisi teoriassa mahdollista, mutta 5 artiklan yleinen suojelujärjestelmä ja 9 artiklan poikkeamisen menettely olisi niiden osalta kuitenkin toteutettava metsästyslain puolella.
- Keskustelua on käyty myös mahdollisuudesta luontodirektiivin liitteen IV muuttamisesta. Tämä merkitsisi direktiivin muuttamista, johon tarvitaan komission aloite ja laajaa yhteisymmärrystä muutoksista, joita voisi nousta esiin laajastikin.
- Komissio julkaisi 16.12.2016 EU:n lintu- ja luontotyyppidirektiivien "Fitness Check" -arvioinnin ja totesi, että ne ovat edelleen laajalti EU:n biologista monimuotoisuutta koskevan politiikan puitteissa tärkeitä ja tarkoitukseen sopivia, eikä komissio katsonut muutoksia tarpeelliseksi.
- Luonnonsuojelulain 40 §, 45 §, 49.3 § ja 49.4 § mukaisten poikkeuslupien käsittely on keskitetty Varsinais-Suomen ELY-keskukseen vuodesta 2015 alkaen.

5. EU:n valtiontukisääntelyn reunaehdot

Vesa Kahilampi kertoi EU:n valtiontukisääntelyn perusteista.

- Valtiontuista säädetään SEUT (Sopimus Euroopan unionin toiminnasta) 107 ja 108 artikloissa.
- Valtiontuki määritellään neljän ehdon kautta, jotka tulee kaikkien täyttyä: 1) myönnetty julkisista varoista tai valtion toimesta, 2) antaa kilpailuetua, 3) luonteeltaan valikoivaa ja 4) vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- Sisämarkkinoille soveltuvat tuet ovat: 1) komissiolle notifioidut tuet, 2) ryhmäpoikkeusasetuksen piiriin kuuluvat tuet (jälkikäteinen ilmoitus) ja 3) de minimis -tuet.
- Sektorikohtaisia sääntöjä ovat:
 - Euroopan unionin suuntaviivat maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014–2020 (2014/C 204/01)
 - Maa- ja metsätalouden ryhmäpoikkeusasetus (702/2014)
 - Maatalouden de minimis -asetus (1408/2013)
 - Kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontuen suuntaviivat (2015/C 217/01), kalastus- ja vesiviljelyalan ryhmäpoikkeusasetus (1388/2014) sekä kalastus- ja vesiviljelyalan de minimis -asetus (717/2014)
- Notifioitu ja RPA:n alla maksettu tuki raportoidaan komissiolle vuosittain, mutta myös de minimis -tukien tiedot on pystyttävä kysyttäessä esittämään komissiolle.

EU:n valtiontukisääntely riistavahinkolain näkökulmasta

- Suurpetovahinkojen tuet maksetaan valtion budjetista ja hirvieläinten aiheuttamat tuet pyyntilupamaksuista

- Tukien ulkopuolelle on rajattu hirvieläinten liikennevahingot sekä välilliset vahingot
- Kaikkiin tukiin liittyy vahinkojen riippumaton arviointi ja todentaminen

Riistavahinkolain nojalla maksettujen avustukset perustuvat:

- Hirvieläinten aiheuttamat metsävahingot –maatalouden suuntaviivat
- Hirvieläinten aiheuttamat maatalousvahingot –de minimis
- Suurpetojen aiheuttamat porovahingot-Markkina-asetus 231 artikla (Single CMO), notifioitu 2009
- Suurpetojen aiheuttamat kotieläin- ja viljelysvahingot –maatalouden suuntaviivat, notifioitu 2015

6. Muut asiat

- Hyväksyttiin hankkeen nimilyhenteeksi RauLaKo –hanke. Lyhenne on tarkoitettu hankkeen sisäiseen viestintään.
- YM on varannut viime vuoden maatalousvahingoille 1 milj. euroa ja porotalousvahingoille 700 000 euroa
- Sovittiin, että touko-kesäkuun kokouksissa kuullaan myös vahinkojen kärsijöitä. MTK ja SLC selvittää kutsuttavia.
- Siirretään maastokokousta vähintään viikolla ja pyritään löytämään kohde Kaakkois-Suomesta. Paikka ja aika ilmoitetaan seuraavassa kokouksessa.

7. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous 15.36.